

Bilag 2

Udviklingsplan for Sølund

Lovgivningen stiller krav om, at der i rammeaftalen sættes fokus på udvikling af sociale tilbud med mere end 100 døgnpladser. I regionen findes Landsbyen Sølund med mere end 100 døgnpladser og Skanderborg Kommune har udarbejdet en udviklingsplan for tilbuddet.

Baggrund

Denne udviklingsplan for Landsbyen Sølund i Skanderborg Kommune er udarbejdet i henhold til Bekendtgørelse om rammeaftaler mv. på det sociale område og på det almene boligområde § 7 og § 9 i Lov om Social Service (herefter SL). Udviklingsplanen indgår som en del af rammeaftalen for 2014.

Landsbyen Sølund ligger i Skanderborg og drives af Skanderborg Kommune som kommunens største kontraktholder med ca. 700 ansatte.

Med 77 år bag sig som tilbud til psykisk og fysisk udviklingshæmmede danner Landsbyen Sølund i dag rammen om en bred og mange facetteret tilbudsvifte indeholdende *boliger, støtte-, samværs-, aktivitets- trænings- og undervisningstilbud* til voksne mennesker, der er karakteriseret ved at have "*væsentlig og varig fysisk og psykisk funktionsnedsættelse*". Tilbuddene understøttes af en række servicefunktioner, køkken, håndværkergruppe, rengøring), som også drives i landsbyen.

I de pædagogiske støtte- og aktivitetstilbud er der integreret en psykiatrisk og fysisk behandlings- og træningsindsats, idet beboerne i landsbyen for hovedpartens vedkommende er mennesker med behov for et højt specialiseret pædagogisk og behandlingsmæssigt tilbud, hvor der kan indgå særlige ressourcer og særlige løsningsmodeller.

Landsbyen Sølund driver ligeledes en kursus- og konsulentenhed **VISS.dk** (Videnscenter Skanderborg Sølund), som er oprettet i et samarbejde mellem landsbyen og Skanderborg Kommune. VISS.dk tilbyder undervisning på landsplan i form af kurser/temadage, supervision og konsulentydelse. Hovedsigtet er kvalificering af den samlede indsats overfor børn, unge og voksne med udviklingshæmning.

VISS.dk tilbyder desuden faglige ydelser til kommuner og regioner i Danmark og assisterer Landsbyen Sølunds konsulenter med udredningsopgaver til VISO (den nationale Videns- og Specialrådgivnings Organisation), som Landsbyen Sølund er officiel leverandør til.

Tilbuddene i Landsbyen Sølund gives i henhold til SL §§ 83-85 (praktisk pædagogisk bistand), §§ 107 +108 (midlertidigt + længerevarende ophold) og Lov om Almene boliger § 105. Aflastningspladser og pladser i Enkeltmandsprojektet i henhold til § 107 i SL. Endvidere tilbydes aktivitets og samværstilbud i henhold til SL § 104 samt særlige tilrettelagt undervisningstilbud (STU) i henhold til Lov om ungdomsuddannelse til unge med særlige behov.

Landsbyen Sølund udbyder i alt 237 døgnpladser, der spænder over 18 takstgrupper. Dette inkluderer p.t. 7 pladser i Enkeltmandsprojektet i henhold til SL § 107. Endvidere udbydes 185 pladser i henhold til SL 104, aktivitet og samværstilbud, samt 12 STU pladser.

Landsbyen Sølund samarbejder med ca. 35 køberkommuner fra hele landet. De største aftagere af pladser i landsbyen ligger dog primært i Region Midt, hvoraf Aarhus Kommune er Landsbyen Sølunds største køber med ca. 100 pladser.

Skanderborg Kommuner benytter selv ca. 10 % af pladserne.

Det samlede nettobudget udgør ca. kr. 235.000.000.

Landsbyen Sølunds målgruppe

Status og ændringer

Beboerne i landsbyen Sølund har alle som hovedproblematik en *væsentlig* og *varig* nedsat fysisk og psykisk funktionsnedsættelse. Mange beboere har derudover yderligere handicaps og hjerneskader – ofte i svær grad - såsom autismspektrum forstyrrelser, Alzheimers, demens, epilepsi, psykiatriske lidelser, tilknytningsforstyrrelser samt, syn - og hørehandicaps.

Beboernes udviklingsalder ligger typisk mellem 0-6 år.

De seneste 10 års ændring af målgruppen hen imod beboere som dels lever længere (med dertil stødende fysiske og mentale komplikationer), dels både har sammensatte og komplicerede funktionsnedsættelser ses fortsat. Den faglige imødekommelse af ovennævnte udvikling kræver løbende justering og individualisering af indsatserne – typisk i et tæt udviklingssamarbejde med andre sektorer (ældre/psykiatrien).

Efterspørgsel på pladser

Landsbyen Sølund optager selv på egen venteliste.

- Aktuelt venter 36 borgere på tilbud om plads på Sølund. 11 af disse borgere er fra Skanderborg Kommune og 25 fra andre kommuner. Der er det seneste år set en stigning i efterspørgslen på pladser fra sjællandske kommuner.
- Borgerne på ventelisten kan primært henregnes til den tungeste gruppe i forhold til pleje og udadreagerende adfærd.
- I løbet af 2012 er 7 pladser frigjort grundet dødsfald og en er flyttet til andet botilbud.
- I løbet af 2012 har der været 12 indskrivninger. Der har ikke været udvidelse af pladsantal, men der var 1. januar 2012 ledige pladser.
- Der er fortsat pres på efterspørgslen efter pladser til især unge multihandicappede samt unge med store autisme spektrum forstyrrelser.

Landsbyen Sølund har trods det seneste års økonomiske tilbageholdenhed fra køberkommunerne fortsat ingen problemer med at få pladserne fyldt.

Udfordringer – fokus og udviklingsmål for 2014.

Konsolideringen af **Gentle Teaching** som det grundlæggende fundament i den specialiserede pædagogiske indsats skal bære den fortsatte udvikling af landsbyens pædagogiske indsatser. Gentle Teaching filosofien har vist sig yderst nyttig og virksom i forhold til at skabe og udvikle bæredygtige relationer og kontaktformer med mennesker med svære udviklingsforstyrrelser og –hæmning, og risikoen for udadreagerende adfærd, magtanvendelser og ulykke mindskes.

Ligeledes er konstruktionen af Sølund som en **"landsby"** - med en bred vifte af integrerede pædagogiske og sundhedsfaglige indsatser, samt fysiske rammer der muliggør at beboerne har fri bevægelsesfrihed indenfor en vid beskyttende ramme - af fortsat essentiel betydning for, at Sølund kan løfte opgaven og fortsat udvikle tilbuddet til at kunne imødekomme den stigende efterspørgsel af pladser til beboere med større og komplekse/sammensatte adfærdsforstyrrelser og hæmninger.

Landsbyrammen fungerer både som en institutionel ramme om en række mindre boenheder og aktivitetstilbud, men også som en ramme, der skaber tryghed og genkendelighed for landsbyens beboere, så en del af disse får mulighed for at færdes frit og selvstændigt udenfor deres bolig. Landsbyrammen understøtter selvstændighed og oplevelsen af frihed som væsentlige og grundlæggende forudsætninger for et "liv i læring".

Derudover er Landsbyrammen med til at afstigmatisere og afmystificere Sølund som "institution". Et fortsat og vedvarende ledelsesmæssigt fokus på at integrere landsbyen med det omkringliggende bysamfund (Skanderborg) og dets borgere vil også præge arbejdet i 2014 og årene frem.

Et vigtigt element i og forudsætning for at Sølund kan løfte og udvikle opgavevaretagelsen som et højt specialiseret tilbud er uden tvivl den **integreede sundhedsfaglige behandlingsindsats** set i lyset af de seneste års udvikling i målgruppen. Der vil i årene frem være et fortsat fokus på at kvalificere og dokumentere effekten heraf .

I forreste linje står følgende konkrete udfordringer og udviklingstiltag:

A. Fortsat Servicegennemgang - tilpasning og udvikling

Landsbyen Sølund vil fortsætte den påbegyndte revurdering og omstilling af eksisterende indsatser som følge af en 6 % takstreduktion årene 2012 – 2014 og i henhold til de generelle konjunktur ændringer i samfundet. Denne omstillingsproces fordrer nytænkning og udvikling af indsatser – primært båret af en allerede igangsat udvikling af ledelsesgruppen på Sølund og et gennemgående effektiviseringsfokus i hele Skanderborg Kommune.

Konkret justeres der på køkkendrift, servicedrift som pedelfunktioner og rengøring, kørsel og tværgående aktivitetstilbud.

B. Bygningsmasse.

Landsbyen Sølund rummer en stor og varieret bygningsmasse. Der vil i årene frem igangsættes et arbejde med at afsøge bygningsmassens beskaffenhed og anvendelighed med fokus på bygningsmassen på "det gamle Sølund" (de gamle pavillioner). Målsætningen er at nå frem til en mere effektiv anvendelse og udnyttelse af de mange kvadratmeter, hvor visionen om en højere grad af samspil med et omkringliggende samfund kunne tænkes ind, ligesom ambitionen om at minimere udgifterne til bygningsvedligehold er af væsentlig betydning.

C. Enkeltmandsprojektpladser

Landsbyen Sølund løser en række enkeltmandsprojekter forstået som opgaver der *erfaringsmæssigt* vanskeligt rummes i mere traditionelle specialiserede tilbud. Beboerne her har behov for et specialtilbud, som indebærer både særligt tilpassede fysiske rammer, og særligt tilpassede individuelle pædagogiske og behandlingsmæssige tilgange – og alle med en tæt og omfangsrig personaledekning døgnet rundt.

Der er i målgruppen til enkeltmandsprojekterne typisk tale om beboere med særligt komplekse og sammensatte funktionsforstyrrelser, der medfører både udadreagerende og særpræget adfærd.

Organisatorisk driver Landsbyen Sølund 7 enkeltmandspladser som midlertidige udredningspladser jfr. SL § 107. Hertil kommer en række individuelt definerede enkeltmandsløsninger med dertil hørende særlige personaleressourcer og indrettede fysiske rammer - typisk i en prisklasse der ligger udover den definerede takstramme.

Der er et fortsat behov for at se på selve den organisatoriske konstruktion af enkeltmandsprojekterne, ligesom der vil blive rettet et ledelsesmæssigt fokus på det faglige indhold og de personaleledelsesmæssige og personaleudviklingsmæssige udfordringer, der specifikt ligger omkring varetagelsen af enkeltmandsprojekterne på Sølund.